

Komunikat prasowy
ECA/15/06
Do natychmiastowej publikacji
Luksemburg, dnia 24 lutego 2015 r.

Wsparcie UE w zakresie zwalczania pożarów lasów nie było ani dobrze zarządzane, ani racjonalne pod względem kosztów – twierdzą unijni kontrolerzy

W opublikowanym dziś sprawozdaniu Europejski Trybunał Obrachunkowy wykazuje, że nie zarządzano w sposób należyty unijnymi środkami na rzecz zapobiegania pożarom lasów oraz na rzecz naprawy szkód wyrządzonych w lasach przez pożary i klęski żywiołowe. Zdaniem unijnych kontrolerów Komisja ani państwa członkowskie nie są w stanie wykazać, że oczekiwane rezultaty dofinansowania zostały osiągnięte w sposób racjonalny pod względem kosztów.

– Ważne jest, aby dofinansowanie ze środków unijnych przeznaczano tylko na te działania, które mogą przynieść wyraźne i widoczne korzyści UE i jej obywatelom – uznał Nikolaos Milionis, członek Trybunału odpowiedzialny za sprawozdanie. – Komisja i państwa członkowskie nie były w stanie odpowiednio ocenić wpływu działań zapobiegawczych, gdyż nie zmierzono wcześniej ich skuteczności. Trybunał wydał zalecenia mające na celu poprawę sytuacji w obecnym okresie finansowania obejmującym lata 2014-2020.

Kontrolerzy unijni ustalili, że działania prewencyjne, na które przypadło ponad 80% z 1,5 mld euro środków unijnych dostępnych w okresie finansowania 2007-2013, nie zostały odpowiednio ukierunkowane. Odnotowali oni, że co prawda wsparcie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w zakresie odtwarzania potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzania instrumentów zapobiegawczych (działanie 226) ukierunkowano na lasy zagrożone pożarem w średnim i wysokim stopniu, lecz nie opracowano wspólnej unijnej definicji ani wspólnych kryteriów umożliwiających identyfikację takich lasów. Procedury wyboru w państwach członkowskich były wadliwe pod różnymi względami; **brakowało w nich wyraźnie określonych kryteriów wyboru lub skutecznej oceny** proponowanych działań albo pomijano w nich niektóre obszary ryzyka.

Choć wiele działań poddanych kontroli (przygotowanie pasów przeciwpożarowych, trzebież, wycinka) ogólnie przyczyniło się do realizacji celów wsparcia, kontrolerzy stwierdzili przypadki działań **niezwiązanych z klęskami żywiołowymi lub pożarami**, lecz zmierzających do osiągnięcia innych celów o charakterze gospodarczym lub środowiskowym. Wykryli także działania nieodpowiednie pod względem celów wsparcia, zaś kwalifikowalności niektórych z dofinansowanych działań nie mogli zweryfikować z powodu braku dokumentacji.

Celom środowiskowym nie przyznano wystarczającego znaczenia na etapie wyboru działań, a czasami pomijano je również na etapie realizacji. Kontrolerzy stwierdzili także przypadki dróg leśnych wykorzystywanych na potrzeby gospodarcze, których budowa **nie przyniosła żadnych korzyści pod** względem zapobiegania pożarom. Duża gęstość budowanych dróg mogła również mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne.

Nie zapewniono w odpowiedni sposób opłacalności finansowanych projektów. Kontrolerzy wykryli przypadki, w których pułap wsparcia ze środków publicznych był często zmieniany bez żadnego uzasadnienia, koszty standardowe w danym regionie były

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer - Press Officer

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: EUAuditorsECA

eca.europa.eu

znacząco wyższe niż koszty podobnych działań w innych regionach oraz przypadki, w których priorytetowo traktowano pracę fizyczną, zamiast wykorzystać maszyny, co przekładało się na wyższe koszty.

Informacje dla redaktorów

W UE całkowita powierzchnia lasów i innych terenów zalesionych wynosi 180 mln hektarów, co stanowi około 42,4% całkowitej powierzchni gruntów w UE i przewyższa areał gruntów wykorzystywanych do celów rolniczych. Lasy służą celom gospodarczym, społecznym i środowiskowym i mają duże znaczenie gospodarczo-społeczne: produkcja i przetwórstwo drewna przyczyniają się do rozwoju obszarów wiejskich i zapewniają miliony miejsc pracy, często w średnich i małych przedsiębiorstwach na obszarach wiejskich.

W ciągu ostatnich 30 lat w UE w wyniku pożarów zniszczeniu ulegało średnio 480 tys. ha obszarów leśnych rocznie. Ponad 95% tych pożarów wywołał człowiek w sposób umyślny lub przez zaniedbanie. Około 85% całkowitej powierzchni zniszczonej w wyniku pożarów lasów znajduje się w regionie Morza Śródziemnego i w Portugalii. Po niedawnych pożarach lasów w Portugalii w latach 2003 i 2005, w Hiszpanii w 2006 r. i w Grecji w 2007 r. pozostały ogromne spalone połacie terenu. Wielkim wyzwaniem jest przywrócenie stanu sprzed pożaru w lasach poważnie zniszczonych, zwłaszcza w zakresie różnorodności biologicznej.

W sprawozdaniu specjalnym nr 24/2014 zatytułowanym „**Czy należyście zarządza się wsparciem UE na rzecz zapobiegania pożarom i klęskom żywiołowym w lasach oraz na rzecz naprawiania szkód przez nie wyrządzonych?**” zbadano, czy należyście zarządzano wsparciem z EFRROW na rzecz odtwarzania potencjału leśnego i wprowadzania działań zapobiegawczych (działanie 226) oraz czy Komisja i państwa członkowskie mogą wykazać, że wsparcie to pozwoliło osiągnąć zamierzone cele w sposób uzasadniony ekonomicznie.

Kontrola objęła zarówno Komisję, jak i pięć państw członkowskich – Austrię, Francję (Akwitania), Włochy (Bazylikata), Słowację i Hiszpanię (Andaluzja), na które przypada ponad 85% całości wydatków w ramach działania 226. Większość wsparcia (80%) została przeznaczona na działania zapobiegawcze, głównie w zakresie zapobiegania pożarom.

Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich na rzecz „odtworzenia potencjału leśnego i wprowadzania instrumentów zapobiegawczych” podlega zarządzaniu dzielonemu między Komisję i państwa członkowskie. Państwa członkowskie sporządzają programy rozwoju obszarów wiejskich na szczeblu krajowym lub regionalnym oraz wdrażają je po zatwierdzeniu ich przez Komisję.

Kontrolerzy UE zalecają między innymi, aby państwa członkowskie:

- zwiększyły oddziaływanie wsparcia na ochronę środowiska naturalnego poprzez skoncentrowanie się na lasach najcenniejszych z perspektywy ekologicznej, takich jak obszary leśne należące do sieci *Natura 2000*;
- dopilnowały, aby wsparcie przeznaczano wyłącznie na działania mające związek z klęskami żywiołowymi lub pożarami;
- przedstawiały sprawozdania na temat skutków dofinansowanych działań w postaci ograniczenia szkód spowodowanych przez pożary lub klęski żywiołowe.

Kontrolerzy zalecają także między innymi, aby Komisja:

- ustanowiła wspólne kryteria umożliwiające sklasyfikowanie obszarów leśnych jako obszarów o niskim, średnim lub wysokim zagrożeniu pożarowym;
- zweryfikowała, czy państwa członkowskie stworzyły odpowiedni system kontroli;
- usprawniła monitorowanie w celu zapewnienia, że państwa członkowskie wydatkują środki w odpowiedni sposób.

Sprawozdania specjalne Trybunału publikowane są przez cały rok i przedstawiają ustalenia z kontroli wybranych obszarów działalności UE lub kwestii związanych z zarządzaniem.